

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
SUD-MUNTENIA
2021-2027

**STRATEGIA DE LUPTĂ ANTIFRAUDĂ
PENTRU PROTECȚIA INTERESELOR FINANCIARE
ALE UNIUNII EUROPENE LA NIVELUL ADR SUD-MUNTENIA
ÎN CALITATE DE AUTORITATE DE MANAGEMENT PENTRU
PROGRAMUL REGIONAL SUD-MUNTENIA 2021 - 2027**

Iunie 2025

CUPRINS

1. Introducere.....	3
2. Cadrul legislativ	4
3. Principii și valori.....	7
4. Scopul Strategiei	8
5. Obiectivele Strategiei.....	8
6. Anexe.....	11

1. Introducere

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia este un organism neguvernamental de utilitate publică, care are calitatea de *autoritate de management* pentru Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027, *organism intermediar* pentru Programul Tranziție Justă 2021-2027, precum și de *beneficiar* de fonduri UE prin proiecte proprii.

Strategia Antifraudă se constituie ca un document de politică în care sunt evidențiate valorile și principiile etice pe baza cărora ADR Sud-Muntenia își desfășoară activitatea și, ca un angajament prin care își asumă să respecte politica antifraudă națională și europeană, să mențină înalte standarde juridice, să prevină și să descurajeze orice acte de fraudă și de corupție.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia are o politică de toleranță ZERO față de fraudă și corupție și dispune de un sistem de control intern conceput pentru a preveni și detecta actele de fraudă, precum și pentru a corecta impactul acestora, în cazul în care acestea au loc. Crearea unei culturi instituționale antifraudă reprezintă un element cheie în buna desfășurare a activității ADR Sud-Muntenia.

Lupta împotriva fraudei trebuie să fie proactivă. Mijloacele de combatere trebuie să constea în mecanisme de prevenire solide astfel încât viitoarele “oportunități” pentru fraudă să poată fi minimalizate. Destrămarea “triunghiului fraudei” este esențială în prevenirea fraudelor. Se poate considera că dintre cele trei motive care stau la baza comiterii fraudelor, respectiv oportunitatea, justificarea și presiunea financiară, oportunitatea ar putea fi minimalizată de sistemele solide de control intern și, prin urmare, poate fi gestionată mai ușor.

Considerând că responsabilitatea principală pentru prevenirea fraudei aparține Autorității de Management pentru Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027, descurajarea cu succes a fraudelor poate să depindă de o combinație între eforturile conducerii și ale funcțiilor de control.

Obiectivul propus va fi reducerea elementului de oportunitate în triunghiul fraudei. Un sistem de control intern solid este esențial ca mecanism care acționează în reducerea elementului de oportunitate și implică în special supravegherea și revizuirea corespunzătoare, precum și separarea funcțiilor.

Pentru protejarea eficientă a intereselor financiare ale Uniunii Europene și implicit ale României și pentru prevenirea producerii fraudelor este necesară verificarea legalității și regularității în utilizarea și administrarea fondurilor provenite din finanțarea europeană.

Toate structurile implicate în managementul Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027 trebuie să fie dedicate noțiunii de **toleranță ZERO la fraudă**, începând cu adoptarea atitudinii adecvate chiar de la nivelul conducerii. O evaluare bine ținută a riscului de producere a fraudelor, îmbinată cu un angajament comunicat clar de combatere a fraudei, pot trimite un mesaj potențialilor fraudatori. Astfel, structurile implicate în managementul Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027 vor adopta o abordare proactivă, structurată și ținută în gestionarea riscului de fraudă.

Autoritatea de management pentru Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027 aplică proceduri privind normele juridice, etice și morale, pentru a respecta principiile de integritate, obiectivitate și onestitate și se declară împotriva fraudei și a corupției în modul în care aceasta își desfășoară activitatea.

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027, prin întreg sistemul de management și control, își asumă responsabilitatea de:

- a efectua o evaluare inițială a impactului și probabilității de apariție a riscului de fraudă și a riscurilor legate de conflictul de interese pentru procesele esențiale de derulare a activităților;
- a efectua evaluări semestriale, cu ajutorul Grupei de evaluare a riscurilor de fraudă;
- a stabili un plan de acțiune anti-fraudă eficient;
- a asigura implementarea planului de acțiune anti-fraudă;
- a asigura conștientizarea personalului implicat în managementul programului despre posibilele riscuri de fraudă și de a asigura formarea profesională prin organizarea periodică de instruirii;
- a informa cu promptitudine organele de cercetare competente cu anchetarea potențialelor cazuri de fraudă și corupție, atunci când acestea apar.

Componentele strategiei de luptă antifraudă a ADR Sud-Muntenia sunt *declarația de politică antifraudă* și *planul de acțiune*, la care se adaugă *procedurile pentru evaluarea adecvată a riscului de fraudă* și punerea în aplicare a unor măsuri antifraudă eficiente și proporționale printr-un plan de acțiune, ori de câte ori riscul net este semnificativ, utilizate în scopul îndeplinirii responsabilităților de Autoritate de Management pentru PR Sud Muntenia 2021 - 2027.

2. Cadrul legislativ

Baza legală pentru combaterea fraudei la nivel european este reprezentată de art. 317 și art. 325 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE):

- în conformitate cu art. 317 din TFUE și art. 36 din Regulamentul Financiar (FR), Comisia execută bugetul UE, cu respectarea principiilor de management financiar și aplicarea eficientă a controlului intern, care include prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea fraudei și alte nereguli. Comisia s-a angajat să garanteze ca acest cadru, politicile, normele și procedurile în vigoare, permit prevenirea și detectarea eficace a fraudelor în cooperare cu statele membre.
- la art. 325 din TFUE sunt prevăzute următoarele: Uniunea și statele membre combat fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri luate în conformitate cu prezentul articol, măsuri care descurajează fraudele și oferă o protecție efectivă în statele membre, precum și în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii;

Cadrul legal european este completat de:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului;
- Regulamentul (CE, EURATOM) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri;
- Decizia (UE, EURATOM) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Deciziei 2014/335/UE, Euratom;
- Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii(reformare);
- Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal - Directiva PIF;
- Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO);
- Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;
- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social European Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;
- Regulamentul delegat (UE) 2019/715 AL COMISIEI din 18 decembrie 2018 privind regulamentul financiar cadru pentru organele instituite în temeiul TFUE și al Tratatului Euratom și menționate la articolul 70 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului;
- Ghidul Orientările Comisiei Europene privind conflictul de interese;
- Orientările Comisiei Europene privind evaluarea riscului de fraudă și măsuri antifraudă eficace și proporționale;
- Ghidurile Comisiei Europene pentru stabilirea corecțiilor financiare aplicabile cheltuielilor cofinanțate din Fondurile Structurale sau Fondul de Coeziune în cazul nerespectării prevederilor referitoare la achizițiile publice.

Baza legală pentru lupta antifraudă la nivel național, pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România este reprezentată de:

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern nr. 936 din 5 noiembrie 2020 privind abordarea cadrului general necesar în vederea implicării autorităților și instituțiilor din România în procesul de programare și negociere a fondurilor externe nerambursabile aferente perioadei de programare 2021- 2027 și a cadrului instituțional de coordonare, gestionare și control al acestor fonduri, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență nr. 133/17.12.2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului HG nr. 829/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului HG nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021- 2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență nr. 23/2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de coeziune 2021-2027, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1259/2023 privind aprobarea Strategiei naționale de luptă antifraudă pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, 2023-2027.

3. Principii și valori

Principiile și valorile în jurul cărora ADR Sud-Muntenia dorește să creeze o cultură organizațională antifraudă sunt următoarele:

- Protejarea efectivă și coerentă a intereselor financiare ale Uniunii Europene în regiunea Sud-Muntenia;
- Responsabilitatea instituțională și managerială: întreg personalul implicat în protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în regiunea Sud-Muntenia trebuie să manifeste responsabilitate în implementarea măsurilor asumate prin Strategie;
- Transparența: fiecare actor implicat, inclusiv instituție implicată în sistemul de management și control al fondurilor va acționa transparent, în sensul prevenirii, detectării fraudelor cu fonduri europene, iar informațiile relevante trebuie să fie publice, vizibile, într-o formă organizată, integrată și structurată;
- Predictibilitatea și prevenirea: toți actorii implicați în protecția intereselor financiare ale UE în regiunea Sud-Muntenia trebuie să fie conștienți de responsabilitățile ce le revin, să le aplice în mod strategic și coerent în activitatea curentă și să le disemineze publicului intern. Rolul principal în cadrul măsurilor și obiectivelor asumate îl are prevenirea fraudei;
- Proportionalitatea: orice măsură adoptată trebuie să fie adecvată, necesară și corespunzătoare scopului urmărit, prin prisma eforturilor angajate și a rezultatelor obținute;
- Eficacitatea în combaterea fraudelor cu fonduri europene: ADR Sud-Muntenia are responsabilitatea identificării și utilizării mijloacelor și instrumentelor adecvate pentru prevenirea, detectarea și investigarea fraudelor. Se impune elaborarea și implementarea de proceduri pentru cooperarea interinstituțională în vederea identificării și raportării la timp a fraudelor, dar și pentru prevenirea și combaterea acestora;
- Etica și competența profesională: domeniul protecției intereselor financiare ale UE în regiunea Sud-Muntenia este un domeniu specific, cu responsabilități ridicate pentru personalul ADR Sud-Muntenia, fiind absolut necesară instruirea continuă a acestuia.

Prezenta Strategie reprezintă angajamentul clar și ferm prin care managementul ADR Sud-Muntenia își asumă responsabilitatea pentru promovarea unei culturi organizaționale care descurajează activitatea frauduloasă și facilitează prevenirea și detectarea fraudei.

Instituirea unor mecanisme de raportare a suspiciunilor de fraudă și a unor proceduri de trimitere a cazurilor identificate către organele de anchetă și cele de urmărire penală competente, reprezintă un deziderat al prezentei politici antifraudă.

4. Scopul Strategiei

Strategia are drept scop întărirea protecției intereselor financiare ale UE în regiunea Sud Muntenia, prin măsuri eficace și eficiente, desfășurate în mod coordonat, transparent și în linie cu orientările europene. Scopul strategiei este corelat cu elementul-cheie al agendei politice a UE, respectiv consolidarea și creșterea încrederii cetățenilor în formarea și executarea bugetului UE.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia, prin Strategia de luptă antifraudă pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, se angajează să:

- a) condamne fraudă, corupția, conflictul de interese ca fiind fenomene ce afectează buna gestionare a fondurilor europene;
- b) promoveze standarde riguroase morale, etice și legale care să asigure integritate, obiectivitate și onestitate în managementul și controlul fondurilor europene gestionate;
- c) acorde atenție deosebită riscurilor de fraudă și corupție care ar putea afecta interesele financiare ale Uniunii Europene, printr-o echipă antifraudă care identifică și evaluează riscurile antifraudă, stabilește un plan de măsuri antifraudă și asigură mijloace adecvate de formare și informare antifraudă;
- d) aducă la îndeplinire planul de măsuri antifraudă, orientat, în special, către un sistem adecvat de control intern, către prevenirea și detectarea fraudei, către acțiuni prudente și diligente;
- e) coopereze cu DLAF, OLAF, Parchetul European precum și cu alte autorități/instituții naționale și europene, cu competențe în investigarea, constatarea și sancționarea fraudei și corupției, în cazul suspiciunilor de fraudă confirmate de autoritatea de management;
- f) declare toleranță ZERO fraudei și corupției, prin proceduri adecvate și un sistem solid de control.

5. Obiectivele Strategiei

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027 urmărește promovarea unei culturi care descurajează activitatea frauduloasă și facilitează prevenirea și detectarea fraudei, precum și elaborarea unor proceduri care vor sprijini investigarea fraudelor, asigurând că astfel de cazuri sunt abordate la timp și în mod corespunzător.

Obiectivele generale ale prezentei strategii urmăresc ciclul antifraudă conform viziunii europene, respectiv:

- 1. PREVENIREA FRAUDEI** - este o prioritate a strategiei, pentru a atenua riscurile de fraudă, și pentru o cooperare mai strânsă între toate părțile interesate și o coordonare consolidată a acțiunilor. Este mai ușor și mai eficient din punct de vedere al costurilor să se prevină fraudele decât să se înlăture efectele săvârșirii acestora. Un sistem solid și eficient de gestionare și control este esențial, deoarece poate reduce semnificativ riscul de fraudă, chiar dacă nu poate elimina în totalitate această practică.

Obiectiv specific nr. 1.1. - Consolidarea cadrului procedural antifraudă și a bunelor practici antifraudă, va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1.1.1. Elaborarea procedurii privind evitarea conflictelor de interese, precum și politici de etică și integritate;
- 1.1.2. Diseminarea unor ghiduri privind spețele relevante de nereguli și fraude.

Obiectiv specific nr. 1.2. - Adoptarea de măsuri eficace și proporționale de combatere a fraudelor, luând în considerare riscurile identificate. Obiectivul va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1.2.1 Desemnarea persoanelor responsabile pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a riscurilor;
- 1.2.2 Elaborarea procedurii specifice pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a riscurilor;
- 1.2.3 Identificarea și evaluarea riscurilor de fraudă.

Obiectiv specific nr. 1.3. - Creșterea nivelului pregătirii profesionale și a stabilității personalului din cadrul AM PR SM. Obiectivul va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1.3.1 Formarea profesională în domeniul raportării neregulilor;
- 1.3.2 Formarea profesională antifraudă.

- 2. DETECTAREA FRAUDEI** - este o etapă esențială căreia ar trebui să i se acorde atenția cuvenită în mod proactiv de către toate părțile interesate. Măsurile de detectare se bazează pe existența unor capacități administrative puternice, cum ar fi: proceduri clare și solide pentru tratarea cazurilor de suspiciune de fraudă și pentru asigurarea unui flux rapid și adecvat de informații către autoritățile competente; o politică clară privind semnalarea neregulilor, care să asigure protecția celor care o folosesc;

Obiectiv specific nr. 2.1. - Crearea unui sistem de sesizare a fraudelor/ neregulilor și de raportare. Obiectivul va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 2.1.1. implementarea de măsuri de raportare a neregulilor/ fraudelor .

Obiectiv specific nr. 2.2. - Extinderea accesului la bazele de date interne si internaționale/ soluții IT.

Obiectivul va fi realizat prin următoarele măsuri:

2.2.1. Raportarea și utilizarea unor baze de date utilizate pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în Regiunea Sud-Muntenia.

3. COOPERAREA NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ - pentru ca acestea să se desfășoare în mod eficient este nevoie de personal calificat corespunzător, de cooperarea deplină a autorităților de gestiune și control și de o colaborare adecvată între autorități. Cooperarea cu alți actori relevanți de la nivel național și de la nivelul Uniunii Europene este, de asemenea, extrem de importantă;

Obiectiv specific nr. 3.1. - Consolidarea cooperării cu instituțiile naționale și europene. Obiectivul va fi realizat prin următoarele măsuri:

3.1.1. Activități de instruire/ schimb de bune practici furnizate de instituțiile naționale si europene.

Pentru atingerea acestor obiective au fost stabilite o serie de măsuri care să contribuie la aplicarea cadrului normativ și să completeze cadrul procedural deja existent.

La prezenta Strategie se anexează o listă cu cei mai frecvent întâlniți indicatori de fraudă. Această listă nu este exhaustivă și poate să fie actualizată ori de cate ori se consideră că este necesar (Anexa 2).

Punerea în aplicare a prezentei strategii cuprinde un set complet de mecanisme de planificare, monitorizare și raportare. Strategia de luptă antifraudă nu necesită niveluri suplimentare de control și de sarcină administrativă, dar trebuie să fie integrată în mod adecvat și în planificarea, controlul și mecanismele de raportare existente.

Raportul anual de activitate este un instrument de raportare care arată rezultatele obținute de fiecare serviciu în anul respectiv, inclusiv modul în care acesta și-a îmbunătățit sistemele de gestionare și control și de gestiune financiară, precum și în ceea ce privește aspectele antifraudă. Rapoartele anuale de activitate trebuie să conțină informații privind prevenirea fraudelor ca parte a evaluării sistemelor lor interne de control, care să reflecte implementarea strategiilor sectoriale și să descrie măsurile de atenuare a riscurilor de fraudă.

Aplicarea măsurilor prevăzute în această strategie au fost dezvoltate în cadrul următoarelor proceduri de lucru dezvoltate la nivelul ADR Sud-Muntenia:

- Procedura de sistem privind etica și integritate;
- Procedura de sistem privind Managementul Riscurilor;
- Procedura operațională privind Managementul neregulilor si fraudelor;
- Procedura operațională privind Evaluarea riscului de fraudă;
- Procedura operațională privind recuperarea debitelor.

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

**REGIO
SUD-MUNTENIA
2021-2027**

La nivelul Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027, structura responsabilă cu elaborarea și punerea în aplicare a acestei strategii este Direcția Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud-Muntenia prin intermediul personalului din cadrul structurii.

6. Anexe

Anexa 1 – Declarația de politică antifraudă

Anexa 2 – Plan de acțiune

Anexa 3 – Indicatori de fraudă

Liviu - Gabriel MUȘAT
Director general ADR Sud-Muntenia

Gabriela-Manuela CĂLIN
Director AM PR SM

Anexa 1

DECLARAȚIE DE POLITICĂ ANTIFRAUDĂ

Subsemnații,, în calitate de director general al Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia cu rol de Autoritate de Management pentru Programul Regional Sud-Muntenia și, în calitate de director al Direcției Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027, în scopul exercitării funcțiilor prevăzute în legislația europeană și națională privind implementarea Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027, declarăm că ne angajăm:

- Să promovăm standarde riguroase morale, etice și legale care să asigure integritate, obiectivitate și onestitate în managementul și controlul fondurilor europene gestionate,
- Să condamnăm fraudă, corupția, conflictul de interese ca fiind fenomene ce afectează buna gestionare a fondurilor europene,
- Să acordăm atenție deosebită riscurilor de fraudă și corupție care ar putea afecta interesele financiare ale Uniunii Europene, prin nominalizarea unei echipe antifraudă constituită în cadrul OI PS care va identifica și va evalua riscurile antifraudă, va stabili un plan de măsuri antifraudă și va asigura mijloace adecvate de comunicare și informare antifraudă,
- Să aducem la îndeplinire planul de măsuri antifraudă, orientat, în special, către un sistem adecvat de control intern, către prevenirea și detectarea fraudei, către acțiuni prudente și diligente sau către măsuri corective, inclusiv sancțiuni administrative, după caz,
- Să implementăm proceduri de raportare a fraudelor atât intern, cât și extern, care respectă principiul confidențialității și oferă protecție avertizorului de integritate,
- Să cooperăm cu Autoritatea de Audit, DLAF, OLAF, Parchetul European și cu autoritățile judiciare, în cazul suspiciunilor de fraudă.

În concluzie, DECLARĂM TOLERANȚĂ ZERO FRAUDEI ȘI CORUPȚIEI, prin politici adecvate și un sistem solid de control intern managerial.

Director general ADR Sud-Muntenia
Data/ Semnătură

Director AM PR SM
Data/ Semnătură

Anexa 2

**Planul de acțiune
al Autorității de Management pentru implementarea Strategiei de Luptă Antifraudă la nivelul
Programului Regional Sud Muntenia 2021 - 2027**

Obiectiv specific	Măsuri	Indicatori de evaluare a realizării măsurii	Structuri responsabile	Riscuri	Termen de realizare
OBIECTIVUL GENERAL: PREVENIREA FRAUDEI					
Obiectiv specific nr. 1.1. - Consolidarea cadrului procedural antifraudă și a bunelor practici antifraudă	1.1.1. Elaborarea procedurii privind evitarea conflictelor de interese, precum și politici de etică și integritate	Procedura de sistem privind prevenirea și soluționarea conflictelor de interese; Procedura de sistem privind etica și integritatea; Număr angajați instruiți.	Biroul Resurse Umane AM PR SM	Măsură funcțională. Prevăzute în: - Procedura de sistem privind prevenirea și soluționarea conflictelor de interese PS.ADRSM.RU.6; - Procedura de etică și integritate, semnalarea neregulilor de etică și integritate PS.ADRSM.RU.4 Riscuri: în absența cadrului procedural posibilitatea de a exista situații de conflict de interese, de etică și integritate este mai mare.	Permanent
	1.1.2. Organizarea de evenimente, de sesiuni de instruire, diseminarea unor ghiduri/ materiale de informare privind spețele relevante de nereguli și fraude	Număr de evenimente realizate. Număr de exemplare distribuite.	Cabinetul Directorului General AM PR SM	Măsura este funcțională parțial: - evenimentele sunt prevăzute în planul anual coordonat de comunicare al Rețelei de comunicare antifraudă SNLAF; - măsura privind diseminarea unor materiale de informare , urmând a deveni funcțională din momentul în care DLAF va furniza AM PR SM materiale de informare publică pe această tematică. Riscuri: necunoașterea anumitor aspecte din practică, relevante, în materie de nereguli și	Permanent

				fraude.	
Obiectiv specific nr. 1.2. - Adoptarea de măsuri eficiente și proporționale de combatere a fraudelor, luând în considerare riscurile identificate	1.2.1. Desemnarea persoanelor responsabile pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a riscurilor	Număr de întâlniri ale persoanelor responsabile pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă.	AM PR SM	Măsură funcțională. La nivelul AM PR SM a fost aprobată procedura operațională PO.AMPRSM.12.ERF Evaluarea riscurilor de fraudă și a fost constituită o grupă de evaluarea a riscului de fraudă (GERF). GERF întocmește, în urma determinării rezultatelor evaluării, un plan de măsuri eficiente și proporționale de gestiune a riscurilor. Totodată, la nivelul ADR Sud Muntenia există Procedura de sistem privind prevenirea și soluționarea conflictelor de interese PS.ADRSM.RU.6 Riscuri: GERF contribuie la identificarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a acestora; în situația inexistenței GERF riscurile pot exista neidentificate.	Permanent
	1.2.2. Elaborarea procedurilor specifice pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a riscurilor	Număr de persoane instruite cu privire la prevederile procedurilor operaționale pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă pentru PR SM 2021 - 2027	AM PR SM	Măsură funcțională. La nivelul AM PR SM există și sunt aplicabile, următoarele proceduri specifice pentru identificarea, evaluarea riscurilor de fraudă și adoptarea măsurilor de diminuare a riscurilor: PO.AMPRSM.12.ERF - Evaluarea riscurilor de fraudă; PO.AMPRSM.14/MNF Managementul neregulilor și fraudelor. Măsuri eficiente și proporționale antifraudă. Riscuri: în absența GERF este posibilă neidentificarea riscurilor de fraudă și neadoptarea măsurilor de diminuare a	Permanent

				acestora.	
	1.2.3. Identificarea și evaluarea riscurilor de fraudă	Număr de riscuri identificate și evaluate;	AM PR SM	Măsură funcțională. Prevăzute în: PO.AMPRSM.12.ERF - Evaluarea riscurilor de fraudă; PO.AMPRSM.14/MNF - Managementul neregulilor și fraudelor. Măsuri eficace și proporționale antifraudă. Riscuri: insuficienta cunoaștere a problematicei neregulilor și fraudelor poate determina erori, omisiuni în identificarea riscurilor, dacă acestea există.	Permanent
Obiectiv specific nr. 1.3. - Creșterea nivelului pregătirii profesionale și a stabilității personalului din cadrul AM PR SM	1.3.1. Formarea profesională în domeniul raportării neregulilor.	Număr de persoane instruite cu privire la prevederile procedurii de management al neregulilor și fraudelor.	Biroul Resurse Umane AM PR SM	Măsura funcțională. Măsurile sunt cuprinse atât în procedura de evaluare a riscului de fraudă cât și în procedura de management al neregulilor și fraudelor. Riscuri: necunoașterea de către personalul AM PR SM a situațiilor care pot determina nereguli/ fraude.	Permanent
	1.3.2. Formarea profesională continuă	Număr de sesiuni de formare profesională organizate	Biroul Resurse Umane AM PR SM	Măsură funcțională. La nivelul AM PR SM se elaborează și se implementează anual planul pentru formarea/ instruirea personalului. Riscuri: personal slab pregătit în domeniile de interes.	Permanent
OBIECTIV GENERAL: DETECTAREA ȘI RAPORTAREA FRAUDEI					
Obiectiv specific nr. 2.1. - Cunoașterea și aplicarea sistemului de sesizare a	2.1.1. Aplicarea procedurii de raportare a neregulilor/ fraudelor	Raportarea suspiciunilor de nereguli către Autoritatea de Management.	AM PR SM	Măsură funcțională. În procedura de management al neregulilor și fraudelor este descrisă modalitatea	Permanent

fraudele/ neregulilor și de raportare		Număr de sesizări transmise/ rezolvate.		de sesizare a neregulilor. Riscuri: nefuncționalitatea sistemului de raportare a neregulilor/ fraudelor.	
Obiectiv specific nr. 2.2. - Extinderea accesului la bazele de date interne și internaționale / soluții IT .	2.2.1. Raportarea și utilizarea unor baze de date utilizate pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în Regiunea Sud Muntenia	Număr persoane care utilizează Instrumentul ARACHNE, baza de date Recom, Revisal, alte baze de date pentru identificarea beneficiarilor reali. Număr persoane care utilizează și introduc date în ReGAS	AM PR SM	Măsură funcțională. Includerea în cadrul procedurilor operaționale a modului de utilizare a bazelor de date în vederea verificărilor de management necesare. Riscuri: Nefuncționarea bazelor de date. Neintroducerea în bazele de date a informațiilor actualizate.	Permanent
OBIECTIV GENERAL: COOPERAREA NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ					
Obiectiv specific nr. 3.1. -Consolidarea cooperării cu instituțiile naționale și europene	3.1.1. Activități de instruire/ schimb de bune practici furnizate de instituțiile naționale și europene	Număr de persoane instruite, elaborare proceduri de lucru, semnarea de protocoale/ acorduri	AM PR SM	Măsură funcțională. Prevăzute în: Procedura de recuperare a debitelor în cadrul PR SM 2021-2027. Protocoale/ Acorduri semnate cu ANI, DLAF, AA, ACP, ... Riscuri: neidentificarea tuturor posibilelor riscuri de fraudă.	Permanent

ANEXA 3

INFORMARE INDICATORI DE FRAUDĂ

Nr. Crt.	Frauda	Indicatori de fraudă	Exemple
Activitatea de contractare și achiziții publice			
1	Corupție	Oferirea de mită - beneficiu tangibil oferit sau primit în vederea coruperii primitorului Traficul de influență - selecția părtinitoare, prețurile excesive nejustificate, produsele achiziționate în număr excesiv, acceptarea calității scăzute și întârzierea sau inexistența livrărilor	Mita și comisioanele ilegale; Obiecte de valoare, cadouri, împrumuturi, taxe sau onorarii fictive, falsificarea de facturi, înregistrarea de cheltuieli fictive sau neîndeplinirea specificațiilor contractuale, etc. -tratamentul favorabil nejustificat acordat unui contractant de către un responsabil pentru contractare într-o perioadă de timp; -legături strânse între un responsabil pentru contractare și un furnizor de produse sau servicii; - creșterea inexplicabilă sau bruscă a averii responsabilului pentru contractare; - responsabilul pentru contractare efectuează o activitate economică nedeclarată; - contractantul este cunoscut în domeniul său de activitate pentru acordarea de comisioane ilegale; - modificări nedocumentate sau frecvente ale contractelor, care conduc la majorarea valorii acestora; - responsabilul pentru contractare refuză promovarea într-un post în afara domeniului achizițiilor publice; - responsabilul pentru contractare nu depune sau nu completează declarația privind conflictele de interese.
2	Nedeclararea conflictelor de interese	Un interes financiar ascuns al unui angajat al organizației contractante în ceea ce privește un contract sau un contractant.	- favorizarea inexplicabilă sau în mod excepțional a unui anumit contractant sau vânzător; - acceptarea continuă a unor lucrări la prețuri ridicate și de calitate scăzută, etc. - responsabilul pentru contractare nu depune sau nu completează declarația privind conflictele de interese; - responsabilul pentru contractare refuză promovarea într-un post din afara domeniului achizițiilor publice; - există indicii potrivit cărora responsabilul pentru contractare efectuează o activitate paralelă.
3	Practici de cooperare secretă	Depunerea de oferte de curtoazie Abținerea de la participare	- „oferte fantomă”, cu scopul de a asigura aparența unei licitații concurențiale, fără a se urmări câștigarea acesteia. Pentru ca manipularea procedurilor să reușească, numărul ofertanților trebuie să fie limitat și toți trebuie să participe la conspirație. Dacă la licitație se alătură un ofertant nou sau necooperant (un așa-numit „sabotor”), majorarea artificială a prețului devine evidentă. Pentru a preveni o astfel de posibilitate, conspiratorii pot oferi mită societăților străine pentru ca acestea să nu își depună ofertele sau pot utiliza mijloace mai agresive pentru a le împiedica să participe la licitație. De asemenea, în încercarea de a-și proteja monopolul, conspiratorii pot constrânge furnizorii și subcontractanții pentru ca aceștia să evite relațiile comerciale cu societățile necooperante.

		Rotația ofertelor	Conspiratorii depun oferte de curtoazie sau se abțin să liciteze pentru a permite fiecărui ofertant să depună, prin rotație, oferta cea ieftină.
		Împărțirea piețelor	- oferta câștigătoare are un preț prea mare în raport cu estimările de costuri, listele de prețuri publicate, lucrările sau serviciile similare sau mediile la nivel de industrie și prețurile de piață corecte; - toți ofertanții mențin prețuri ridicate; - prețul ofertelor scade atunci când la licitație se alătură un ofertant nou; - rotația ofertanților câștigători în funcție de regiune, tip de activitate, tip de lucrări; - ofertanții respinși sunt angajați ca subcontractanți; - configurație anormală a ofertelor (de exemplu, ofertele sunt separate de procentaje exacte, oferta câștigătoare este cu puțin sub pragul de preț acceptat, se încadrează exact în bugetul alocat, este prea mare, prea apropiată, diferența este excesivă, sumele sunt rotunjite, incomplete etc.); - legături aparente între ofertanți, cum ar fi adrese, angajați sau numere de telefon comune etc.; - în oferta contractantului sunt incluși subcontractanți aflați în competiție pentru contractul principal; - contractanții calificați se abțin de la depunerea unei oferte și devin subcontractanți, sau ofertantul cu cel mai scăzut preț se retrage și devine subcontractant; - unele societăți licitează întotdeauna una împotriva celeilalte, în timp ce altele nu o fac niciodată; - ofertanții respinși nu pot fi localizați pe Internet sau în nomenclatoarele de societăți, nu au adrese etc. (cu alte cuvinte, sunt societăți fictive); - există corespondență sau alte indicii potrivit cărora contractanții efectuează schimburi de informații privind prețurile, își alocă teritorii sau încheie alte tipuri de acorduri neoficiale; practicile de ofertare prin cooperare secretă au fost constatate în următoarele sectoare și sunt relevante și pentru Fondurile Structurale: asphaltări, construcții de clădiri, activități de dragare, echipamente electrice, construcții de acoperișuri, eliminarea deșeurilor.
4	Oferte discrepante	Personalul responsabil pentru contractare furnizează unui ofertant favorit informații confidențiale indisponibile celorlalți ofertanți	- oferta pentru anumite activități pare a fi nejustificat de scăzută; - după atribuirea contractului au loc modificări sau eliminări ale cerințelor privind activitățile; - activitățile pentru care se primesc oferte sunt diferite față de contractul propriu-zis; ofertantul are legături apropiate cu personalul responsabil cu achizițiile sau a participat la redactarea specificațiilor.
5	Manipularea specificațiilor	Specificații adaptate pentru a corespunde calificărilor sau competențelor unui anumit ofertant cu scopul de a exclude alți ofertanți calificați sau pentru a justifica achiziții	- doar un singur ofertant sau foarte puțini ofertanți răspund la cererile de oferte; - există similitudini între specificații și produsele sau serviciile contractantului câștigător; - se primesc reclamații din partea celorlalți ofertanți; - specificațiile sunt semnificativ mai restrânse sau acoperă o

		dintr-o singură sursă și pentru a evita orice concurență	sferă mai largă decât în cazul cererilor de oferte anterioare; - specificații neobișnuite sau nerezonabile; acordarea unui număr ridicat de contracte avantajoase unui singur furnizor; - socializare sau contacte personale între personalul responsabil cu contractarea și ofertanți pe durata procedurii de atribuire; cumpărătorul definește un articol folosind denumirea unei mărci comerciale în locul unei descrieri generice.
6	Divulgarea datelor referitoare la licitații	Personalul însărcinat cu contractarea, redactarea proiectului sau evaluarea ofertelor poate divulga unui ofertant favorit informații confidențiale, precum bugete estimate, soluții preferate sau date privind ofertele concurente	- metode ineficiente de control al procedurilor de atribuire, neaplicarea termenelor limită; - oferta câștigătoare are un preț cu foarte puțin mai scăzut decât următoarea ofertă cu preț scăzut; - unele oferte sunt deschise în avans; - sunt acceptate oferte care depășesc termenul limită; - ofertantul care depune oferta după expirarea termenului este câștigător; - toate ofertele sunt respinse, iar contractul este relucrat; ofertantul câștigător comunică în privat cu personalul însărcinat cu contractarea, prin e-mail sau alte mijloace, în timpul perioadei de atribuire.
7	Manipularea ofertelor	Personalul însărcinat cu contractarea poate manipula ofertele după depunere, în vederea selectării unui contractant favorit	- modificarea ofertelor, „pierderea” unor oferte, anularea unor oferte pe motivul unor presupuse erori conținute în specificații etc. ; - reclamații din partea ofertanților; - metode de control deficiente și proceduri de licitație inadecvate; - indicii privind modificarea ofertelor după recepție; - anularea unor oferte pe motivul unor erori; - un ofertant calificat este descalificat din motive suspecte; activitatea nu este relucrată, deși numărul ofertelor primite a fost inferior minimului necesar.
8	Atribuire nejustificate unui singur ofertant	Fragmentarea achizițiilor, falsificarea justificărilor achizițiilor din sursă unică, redactarea unor specificații foarte restrictive, prelungirea contractelor atribuite anterior în locul relucării acestora	- atribuire în favoarea unui singur ofertant la prețuri superioare sau puțin inferioare plafoanelor de atribuire concurențială; - achiziții publice desfășurate anterior în condiții concurențiale au devenit neconcurențiale; - fragmentarea achizițiilor, pentru a evita plafonul de ofertare concurențială; - cererea de ofertă este transmisă doar unui singur furnizor de servicii.
9	Fragmentarea achizițiilor	Fragmentarea achiziției cu scopul evitării unei proceduri de rang superior, a concurenței sau a unei investigații efectuate de o autoritate de nivel superior	- două sau mai multe achiziții consecutive și asemănătoare de la același contractant, situate imediat sub plafoanele de acordare concurențială sau sub limita de la care se efectuează investigații de către cadrele de conducere; - separarea nejustificată a achizițiilor, de exemplu contracte separate pentru manoperă și materiale, fiecare având o valoare inferioară plafoanelor de ofertare; - achiziții consecutive la valori situate imediat sub plafoane.
10	Combinarea contractelor	Un contractant având mai multe comenzi similare poate	- facturi similare prezentate pentru activități sau contracte diferite;

		percepe aceleași costuri de personal, onorarii sau cheltuieli similare pentru mai multe comenzi, ceea ce determină suprafacturarea	-contractantul facturează mai mult de o activitate pentru aceeași perioadă de timp.
11	Stabilirea incorectă a costurilor	Facturarea cu intenție a unor costuri care nu sunt permise sau rezonabile sau care nu pot fi alocate în mod direct sau indirect unui contract	- crearea de fișe de pontaj fictive, modificarea fișelor de pontaj sau a documentației aferente sau simpla facturare a unor costuri majorate artificial pentru forța de muncă, fără documente justificative; - sume excesive sau neobișnuite percepute pentru forța de muncă; - sumele percepute pentru forța de muncă nu sunt reflectate de evoluția lucrărilor prevăzute de contract; - modificări evidente ale fișelor de pontaj; - nu se găsesc fișele de pontaj; - pentru aceleași costuri ale materialelor se percep sume în mai multe contracte; - costurile indirecte sunt facturate drept costuri directe.
12	Manipularea prețurilor	Lipsa de date curente, complete și exacte privind costurile sau prețurile în propunerile de prețuri, ceea ce are ca rezultat creșterea prețului contractului	- contractantul refuză, amână sau nu poate furniza documente justificative privind costurile; - contractantul furnizează documente incorecte sau incomplete; - informațiile privind prețul nu mai sunt valabile; - prețuri ridicate comparativ cu contracte similare, liste de prețuri sau medii la nivel de industrie.
13	Neîndeplinirea specificațiilor contractului	Contractanții care nu îndeplinesc specificațiile contractului și apoi declară în mod fals și cu bună știință că le-au îndeplinit	- discrepanțe între rezultatele testelor și inspecțiilor, pe de o parte, și clauzele și specificațiile contractului, pe de altă parte; - absența certificatelor sau documentelor de testare sau inspecție; - calitate inferioară, activitate nesatisfăcătoare și număr mare de reclamații; - în documentele contabile ale contractantului există indicii potrivit cărora contractantul nu a achiziționat materialele necesare lucrărilor, nu deține sau nu a închiriat echipamentul necesar pentru efectuarea lucrărilor sau nu dispune de suficienți lucrători pe șantier.
14	Facturi false, duble sau cu prețuri excesive	Un contractant poate prezenta cu bună știință facturi false, duble sau cu prețuri excesive, acționând pe cont propriu sau în cooperare cu angajați responsabili cu procesul de contractare în urma coruperii acestora	- mărfuri sau servicii facturate nu se află în inventar sau nu pot fi localizate; - nu există confirmări de primire a unor bunuri sau servicii facturate; - comenzile de achiziție pentru unele bunuri sau servicii facturate sunt inexistente sau suspecte; - registrele contractantului nu indică finalizarea lucrărilor sau efectuarea cheltuielilor necesare; - prețurile de facturare, sumele, descrierile sau datele privind articolele depășesc sau nu corespund cu prevederile contractuale, comanda de achiziție, fișele de magazie, inventarul sau rapoartele de producție; - facturi multiple cu sumă, număr, dată etc. identice; - subcontracte în cascadă; - plăți în numerar; - plăți către societăți off-shore.

15	Furnizori de servicii fictivi	Autorizare de plăți către un vânzător fictiv, urmărind în acest fel să se deturneze fonduri	- furnizorul de servicii nu poate fi găsit în nomenclatoarele de societăți, pe Internet, cu ajutorul motorului de căutare Google sau al altor motoare de căutare, etc.; - adresa furnizorului de servicii nu poate fi găsită; - adresa sau numărul de telefon ale furnizorului servicii sunt incorecte; - este folosită o societate off-shore.
		Înființare de societăți fictive pentru a depune oferte de curtoazie în cadrul unor sisteme de cooperare secretă, în vederea majorării artificiale a costurilor sau, pur și simplu.	
16	Substituția produsului	Înlocuirea, fără știința cumpărătorului, a produselor prevăzute în contract cu unele de calitate inferioară	- ambalaje neobișnuite sau generice: ambalajul, culorile sau forma diferă de norme; - discrepanțe între aspectul așteptat și cel real; - numerele de identificare a produsului diferă de numerele publicate sau cele de catalog sau de sistemul de numerotare; - număr de defectiuni înregistrat în cadrul testelor sau în utilizare peste medie, înlocuiri anticipate sau costuri ridicate de întreținere și de reparație; - certificatele de conformitate sunt semnate de persoane necalificate sau neautorizate; - diferențe semnificative între costurile estimate și cele reale ale materialelor; - contractantul nu a respectat graficul lucrărilor, dar recuperează întârzierile cu rapiditate; - numere de serie atipice sau șterse; numerele de serie nu corespund sistemului de numerotare al producătorului autentic; - numerele sau descrierile facturii sau ale obiectelor de inventar nu corespund datelor din ordinul de achiziție.

Frauda în domeniul sumelor percepute pentru forța de muncă și al serviciilor de consultanță

1	Costurile suportate cu forța de muncă	Un angajator poate pretinde, cu bună știință, perioade de lucru fictive, directe sau indirecte	- moduri diferite de percepere a sumelor; - modificări neașteptate și semnificative ale modului de percepere a sumelor; - scăderea sumelor percepute pentru proiecte/contracte cu plafoane depășite sau urmând a fi depășite; - procentajul angajaților pentru care se înregistrează costuri indirecte este disproporționat; - un număr mare de angajați sunt transferați de la costuri directe la costuri indirecte sau viceversa; - aceiași angajați sunt transferați în mod constant de la costuri directe la costuri indirecte sau viceversa; - sisteme deficitare de control intern al sumelor percepute pentru timpul de lucru, precum semnarea în avans a fișelor de pontaj ale angajaților, completarea fișelor de pontaj ale angajaților de către supraveghetor, completarea fișelor de pontaj cu creionul sau la finalul perioadei de plată; - orele de lucru și sumele reale se află constant la limita bugetului sau imediat sub aceasta; - utilizarea unor intrări în registrele zilnice prin care se efectuează modificări, în vederea transferării costurilor între contracte, cercetare și dezvoltare, activități comerciale; - creșteri și descreșteri semnificative ale sumelor percepute unor conturi sensibile; - sumele pentru timpul de lucru al angajaților sunt percepute diferit în raport cu costurile de călătorie asociate.
---	---------------------------------------	--	---

2	Neplata orelor suplimentare	Un angajator poate pretinde, cu bună știință, efectuarea de ore suplimentare false atunci când acestea nu sunt compensate în mod neoficial prin, de exemplu, acordarea de concedii suplimentare	- personalul este obligat să desfășoare activități suplimentare neplătite în cadrul mai multor proiecte – directe și indirecte; - angajații salariați înregistrează doar orele de lucru normale efectuate în fiecare zi, pentru o perioadă mai lungă de timp; - neplata orelor suplimentare și acordarea de bonusuri pe baza orelor suplimentare lucrate, potrivit indicațiilor conducerii; lucrările pentru contractele/proiectele al căror plafon de cheltuieli a fost depășit se desfășoară doar în timpul suplimentar neplătit.
3	Servicii de consultanță/profesionale	Facturi emise pentru serviciile suplimentare prestate fără descrierea caracteristicilor acestora, ci doar a numărului contractului, fără documente doveditoare pentru prestarea serviciilor	- nu există acorduri sau contracte încheiate oficial; cu toate acestea, se plătesc sume mari pentru „servicii prestate”, pe baza unor facturi conținând date insuficiente; - există acorduri sau contracte oficiale, dar acestea sunt vagi în ceea ce privește serviciile care urmează a fi prestate, și nu există facturi detaliate, rapoarte de călătorie sau studii care să justifice cheltuielile; - serviciile plătite au fost utilizate pentru obținerea, distribuirea sau utilizarea unor informații sau date protejate prin legi sau regulamente; - serviciile plătite aveau scopul de a influența în mod ilegal conținutul unei cereri, evaluarea unei propuneri sau estimări de preț, selecția de surse pentru atribuirea de contracte sau negocierea unui contract, a unei modificări sau a unei revendicări. Nu este important dacă atribuirea se face de către contractantul principal sau un subcontractant de la orice nivel; serviciile plătite au fost obținute sau efectuate prin încălcarea unui statut sau a unui regulament care interzice practicile antreprenoriale neloiale sau conflictele de interese.
4	Categorii de forță de muncă	Modificarea tarifelor orare față de cele propuse în contractul inițial, cu excepția celor administrative. După atribuirea contractului personalul angajat/utilizat este remunerat la un nivel inferior celui propus inițial. Noii angajați au fost incluși în categorii de muncă pentru care nu erau calificați	- diferențe semnificative între costurile sau cantitățile unitare propuse și cele reale, fără modificarea corespunzătoare a sferei lucrărilor sau a descrierii posturilor; - facturarea fiecărui serviciu se făcea constant la nivelul maxim stabilit în contract. Specificarea în contract/comandă a numărului de ore care trebuie facturate reprezintă o excepție; - anumite persoane propuse ca „angajați cheie” nu lucrează în cadrul contractului; - personalul propus nu corespunde forței de muncă existente. Este necesară angajarea unui număr considerabil de persoane. Numărul persoanelor nou angajate este semnificativ mai redus decât în propunerile inițiale; - competențele angajaților nu satisfac cerințele specifice pentru categoria de forță de muncă sau cerințele contractuale; - timpul de lucru al angajaților este înregistrat ca indirect de către societate, dar este înregistrat ca direct în scopul contractului; sumele percepute pentru timpul de lucru al partenerilor, funcționarilor, supraveghetorilor și al altor angajați nu respectă termenii contractuali sau politicile și procedurile contabile ale societății.

Conform Notă informativă privind indicatorii de fraudă pentru FEDR, FSE și FC - COCOF 09/0003/00-RO